

УДК 378.147

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12\(26\)-537-548](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-537-548)

Мовчан Людмила Володимирівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української та іноземних мов, Уманський національний університет садівництва, вул. Інститутська, 1, м. Умань, 20301, тел.: (093)644-35-82, <https://orcid.org/0000-0002-5611-5224>

Каричковська Світлана Петрівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української та іноземних мов, Уманський національний університет садівництва, вул. Інститутська, 1, м. Умань, 20301, тел.: (098)885-88-15, <https://orcid.org/0000-0002-0620-4392>

Чучмій Ірина Іванівна викладач кафедри української та іноземних мов, Уманський національний університет садівництва, вул. Інститутська, 1, м. Умань, 20301, тел.: (050)441-82-67, <https://orcid.org/0000-0001-7393-80-81>

ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Анотація. В статті розглянуто особливості персоналізованого навчання при викладанні гуманітарних наук у закладах вищої освіти України як інноваційної технології покращення якості освіти. Сьогодні в освіті широкого поширення набувають різні види і форми освіти, що є провідною умовою всебічного розвитку особистості, збагачення її творчого потенціалу, засобом реалізації здібностей, а також зростанням професійної компетенції, удосконаленням раніше здобутих знань, умінь і навичок.

Автори зауважують, що нові умови вимагають нових підходів. Сьогодні кожному педагогу важливо усвідомити завдання підготувати не студентів-формалістів, які здатні лише відтворювати набуті в процесі навчання знання, але таких, що вміють творчо мислити, зіставляти та аналізувати факти, аргументовано захищати власну точку зору. Вони повинні мати достатню теоретичну підготовку, яку б уміли реалізувати на практиці в житті та для подальшого навчання. Щоб бути готовими до навчання, роботи та життя в технологічному суспільстві, студентам потрібна здатність збирати, розуміти, оцінювати, синтезувати і відтворювати інформацію та ідеї, проводити оригінальні дослідження, уміти брати на себе відповідальність та вирішувати проблеми, аналізувати та створювати великий обсяг друкованих і недрукованих текстів у старих і нових медіаформах.

Зазначається, що для розкриття творчих можливостей студентів, задоволення їх особистих та суспільних інтересів, викладачу необхідно володіти методиками, які стимулюють конструктивно-критичне мислення, розвивають творчі здібності здобувачів освіти. Досягнути цих завдань можливо тільки за умови інноваційного, творчого підходу до процесу навчання. Автори наголошують, що використання персоналізованого навчання у закладах вищої освіти сприяє кращому опануванню ключових компетентностей, що є головним критерієм якості освіти. Персоналізоване навчання – це освітній підхід, який враховує особливі потреби, інтереси та сильні сторони кожного студента та забезпечує унікальний досвід навчання на основі індивідуальних рис здобувачів освіти.

Ключові слова: персоналізоване навчання, інноваційні засоби навчання, вища школа, нові виклики суспільства, покращення якості освіти.

Movchan Liudmyla Volodymyrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Uman National University of Horticulture, Instytutaska St., 1, Uman, 20301, tel.: (093)644-35-82, <https://orcid.org/0000-0002-5611-5224>

Karychkovska Svitlana Petrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Uman National University of Horticulture, Instytutaska St., 1, Uman, 20301, tel.: (098)885-88-15, <https://orcid.org/0000-0002-0620-4392>

Chuchmii Iryna Ivanivna Lecturer of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Uman National University of Horticulture, Instytutaska St., 1, Uman, 20301, tel.: (050)441-82-67, <https://orcid.org/0000-0001-7393-8081>

IMPLEMENTATION OF PERSONALIZED LEARNING OF HUMANITARIAN DISCIPLINES IN HIGH SCHOOL AS A FACTOR OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION

Abstract. The article examines the features of personalized learning in the teaching of humanities in higher education institutions of Ukraine as an innovative technology for improving the quality of education. Today, various types and forms of education are becoming widespread in education, which is a leading condition for the comprehensive development of the individual, enrichment of his creative potential, a means of realizing abilities, as well as the growth of professional competence, improvement of previously acquired knowledge, skills and abilities.

The authors note that new conditions require new approaches. Today, it is important for every teacher to realize the task of preparing not formalistic students who are only able to reproduce the knowledge acquired in the learning process, but those who are able to think creatively, compare and analyze facts, and defend their point of view with arguments. They should have sufficient theoretical training, which they would be able to implement in practice in life and for further education. To be prepared for learning, working and living in a technological society, students need the ability to collect, understand, evaluate, synthesize and reproduce information and ideas, conduct original research, be able to take responsibility and solve problems, analyze and create a large volume of print and non-print texts in old and new media forms.

It is noted that in order to reveal the creative potential of students, to satisfy their personal and social interests, the teacher needs to possess methods that stimulate constructive and critical thinking, develop the creative abilities of the students of education. Achieving these tasks is possible only with an innovative, creative approach to the learning process. The authors emphasize that the use of personalized learning in institutions of higher education promotes better mastering of the key competencies, which is the main criterion for the quality of education. Personalized learning is an educational approach that takes into account the special needs, interests and strengths of each student and provides a unique learning experience based on the individual characteristics of the students.

Keywords: personalized learning, innovative learning tools, higher education, new societal challenges, improving the quality of education.

Постановка проблеми. Сучасна глобальна освітня система переживає період радикальних перетворень з погляду методів, інформаційного змісту та освітнього простору. Досить довго ця царина була максимально закритою відповідно до змін у суспільстві і мала репутацію однієї з найконсервативніших сфер людської діяльності. Сьогодні ситуація змінюється: найближче двадцятиліття стане епохою радикальних перетворень. Зростає розмаїття джерел знань та розширення доступу до них відкриває додаткові можливості для навчання, котрі можуть бути менш формалізованими та більш інноваційними.

Очевидним є той факт, що останні 30-40 років суспільство змінилося, зазнали змін і запити людей та корпорацій на освіту, що зумовило трансформування безпосередньо самої системи освіти. Проаналізуємо декілька основних причин: перша – це науково-технологічний процес, що сприяє автоматизації більшості процесів; друга – це зміна самої стратегії успіху, сучасне суспільство формує нові цінності, очікування та розуміння успіху; третя – сучасне молоде покоління має інші уявлення про успіх і

стратегію його досягнення, в яких освіта сприймається не як соціальний ліфт та інструмент вибудовування кар'єри, а як елемент своєї унікальної та неповторної долі, засіб реалізації творчого потенціалу особистості.

Сучасні виклики сприяли трансформації освітнього процесу та формуванню нових освітніх трендів:

1. Ключовою стає концепція навчання протягом усього життя. Швидкість та різноманіття змін збільшується і навчання стане основною діяльністю протягом усього життя.

2. Рівні можливості для всіх. Система освіти повинна забезпечувати рівні можливості навчання для всіх вікових категорій, враховуючи, що потреба в навчанні для людей старшого віку не менш актуальна, ніж для дітей, проте специфіка навчання для різних вікових категорій відрізняється.

3. Персоналізація процесу навчання. Кожна ситуація, проблема і виклик, з яким стикається людина під час навчання та в житті, унікальні, тому система навчання має бути індивідуальною, тобто програму мають підлаштовувати під людину, а не людину під програму.

4. Межа між навчанням та роботою зникає. Ми постійно навчаємося, коли працюємо, і ми постійно працюємо над собою, коли навчаємося. Тому майбутня система освіти має забезпечувати повну підтримку людині при розв'язанні будь-яких завдань протягом усього життя.

5. З'являються нові освітні простори. Бібліотеки, молодіжні центри, хаби стають саме такими новими просторами для розвитку неформальної освіти.

У досягненні цілей якісної освіти існує велика потреба в розробці розширеного бачення освітніх цілей, сприянні цілісним підходам до реорганізації змісту освіти та розбудові національного потенціалу в розвитку ключових компетенцій, необхідних для всіх здобувачів освіти через навчальний план оновлення в нових суспільствах, заснованих на знаннях 21 століття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Все частіше предметом наукового пошуку українських науковців стає концепція персоналізації освіти. Дана тематика відображена в працях таких науковців: Л. Байбородова, Д. Єрмаков, Ю. Крупнов, А. Кондратенко, П. Кирилов, Н. Корякіна, А. Сбруєва, С. Янкевич, С. Якубов та ін. Найбільш активно концепцію персоналізації навчання розвивають британські науковці: Р. Міллер, Д. Харгрівз, Д. Хопкінс. Вивчають середовище з позиції ІТ-технологій такі зарубіжні науковці: Б. Брей, К. Маккласкі, Л. Патнайк, Н. Турман, К. Венугопал.

В інформаційно-інтенсивну епоху освіта зобов'язана реагувати на запити у двох напрямках: з одного боку, вона має передавати все більший обсяг знань і ноу-хау, що постійно розвиваються, адаптованих до цивілізації,

що керується знаннями; з іншого боку, вона повинна дозволити здобувачам освіти не бути перевантаженими потоками інформації, зберігаючи особистий і соціальний розвиток як цілі. Зміни у навчальній програмі стають все більш важливими, оскільки набуті знання повинні бути актуальними для окремих осіб і членів суспільства в їх теперішньому та майбутньому контексті. Тому виникає потреба у використанні нових технологій навчання, які сприяють розвитку особистісного потенціалу студентів і готують їх до нових викликів в майбутньому.

Метою даної статті є з'ясувати особливості персоналізованого навчання при викладанні гуманітарних наук у закладах вищої освіти України як інноваційної технології покращення якості освіти.

Виклад основного матеріалу. Персоналізоване навчання – це освітній підхід, який враховує особливі потреби, інтереси та сильні сторони кожного студента та забезпечує унікальний досвід навчання на основі індивідуальних рис. Викладачі та студенти працюють один з одним, щоб створити індивідуальний навчальний план. Персоналізований підхід до організації навчального процесу не обов'язково означає збільшення навантаження викладачів. Нова технологія покращує всі аспекти викладання: підтримує студентів із нижчими досягненнями, одночасно залучаючи більш здібних. Важливим аспектом навчальних планів є те, що вони створюються за допомогою спільного планування між викладачами та студентами. Це розширює можливості студентів і дозволяє їм брати участь у процесі навчання та брати на себе відповідальність за нього. Навчальні дії в межах програми можуть мати позитивний вплив на всі елементи навчання.

Персоналізоване навчання надає студентам додатковий досвід навчання, який трохи відрізняється від більш традиційного класу. Основні характеристики персоналізованого навчання:

- Заняття створюються відповідно до інтересів студентів;
- Зміст, стиль викладання та цілі планів занять орієнтовані на індивідуальні потреби кожного студента;
- Індивідуальний підхід до навчання студентів є високою мірою співпраці, оскільки студенти зі схожими стилями навчання або інтересами часто працюють разом у групах, що допомагає їм розвивати чудові соціальні, лідерські та комунікативні навички.
- Викладач витрачає набагато менше свого часу на лекції студентам і таким чином вони мають вибір, як і чого вчитися;
- Темп навчання регулюється відповідно до індивідуальних потреб студентів;

Персоналізовані стратегії навчання сприяють покращенню якості освіти і мають головні переваги:

1. Поліпшення академічної успішності. Технологія покращує стосунки між студентом і викладачем, дозволяє студентам займатися своїми інтересами та здобувати освіту у власному темпі. Як наслідок, успішність студентів помітно покращується.

2. Допомогає покращити навички спілкування. Він зосереджений на створенні та відпрацюванні таких навичок, як емпатія, спілкування, співпраця та творчість. М'які навички важливі, оскільки студенти готуються до професійного життя. Ніхто не знає, як нові технології змінять ринок праці в найближчі десятиліття, але прогнозується, що до 2039 року майже 30% глобальної роботи буде автоматизовано. І навички м'якого спілкування залишаться затребуваними в епоху підвищеної автоматизації. Таким чином, персоналізоване навчання робить людей готовими до виживання на невизначеному майбутньому ринку праці.

3. Заохочує співпрацю: аудиторія з персоналізованими можливостями навчання забезпечує ідеальне навчальне середовище, що сприяє високому рівню співпраці: викладача і студента, робота в групах, командна робота.

4. Покращений відгук студентів: персоналізований досвід навчання часто передбачає легкий доступ до технологій. Використання технологій дозволяє студентам розвинути навички самозахисту, а викладачу – швидше та частіше надавати зворотній зв'язок своїм студентам, що допомагає виявити та усунути прогалини в знаннях.

5. Педагоги можуть використовувати свій навчальний час ефективніше: персоналізований підхід передбачає використання персоналізованих технологій навчання, що допомагає викладачам витратити менше часу на адміністративні завдання та дозволяє їм витратити більше часу на якісне навчання та підтримку студентів в реалізації свого потенціалу. Стратегії онлайн-навчання допомагають викладачам скоротити час оцінювання. Персоналізоване навчання передбачає менше аудиторних лекцій, що дозволяє викладачам зосередитися на наданні індивідуальної допомоги студентам.

Багатьом студентам потрібні різні варіанти сприйняття інформації та осмислення ідей. Успішні персоналізовані навчальні програми базуються на принципі, що будь-яке програмне забезпечення, яке використовується у навчальному закладі, має забезпечувати однаковий рівень функціональності для всіх студентів, незалежно від їхніх унікальних здібностей.

Диференційне навчання зосереджується на сильних сторонах студента шляхом структурування завдань класу таким чином, щоб вони вимагали більш високого рівня критичного мислення, водночас дозволяючи діапазон відповідей, пристосованих до різних стилів навчання та готовності.

Традиційний підхід	Персоналізований підхід
<i>Стандарти та цілі навчання.</i> Студенти вивчають повний перелік фактів, понять і навичок	Студенти вивчають основний перелік критичних понять і навичок з варіантами додаткових знань на основі інтересів здобувачів освіти, здібностей і рекомендацій викладачів
<i>Демонстрація навчання.</i> Студенти виконують підсумкові роботи, призначені викладачем, зазвичай з об'єктивними запитаннями	Студенти обирають демонстрацію навчання різними способами, виходячи з інтересів, здібностей і рекомендацій викладачів
<i>Навчальний процес</i> Студенти проходять через встановлений набір занять і заходів на основі результатів оцінювання.	Студенти вибирають, як і коли вчитися, виходячи з інтересів, здібностей і рекомендацій викладачів
<i>Оцінка навчання</i> Студенти отримують заздалегідь визначений прохідний бал на підсумковому оцінюванні	Студенти проходять комплексне оцінювання через викладача, самооцінювання та оцінювання однолітками протягом навчального процесу, а також підсумкове оцінювання робіт на основі встановлених критеріїв, зазвичай описаних у програмі
<i>Роль співпраці</i> Робота з іншими рідко використовується	Групова робота є важливою складовою багатьох навчальних занять
<i>Роль самоспрямування</i> Студенти рухаються у власному темпі та відповідають за виконання завдань без безпосереднього нагляду чи підтримки	Студенти повинні приймати рішення про те, як демонструвати свої знання, як організувати та планувати проекти і заходи. Вони також повинні навчитися оцінювати власний прогрес і ефективно використовувати ресурси (іноваційні технології).

Аналізуючи таблицю варто зазначити, що навіть найкращим викладачам важко знайти час і ресурси, щоб запропонувати ефективне диференційоване навчання, використовуючи традиційний підхід. Персоналізований підхід допомагає викладачам надавати змістовне, диференційоване навчання, уникаючи непотрібної боротьби, економлячи час і розвиваючи навчальні здібності студентів. Технології можуть допомогти викладачам, коли вони приймають рішення щодо планування занять, групування студентів, просування навчального плану та програм онлайн-навчання.

Завдяки технології окремі здобувачі освіти отримують своєчасні відповіді, коли системи навчання вказують на те, що вони відстають або просуваються. Коли студенти просуваються від опанування простих до більш складних концепцій, викладачі можуть (а) розбивати проблемні питання для студентів, яким важко зробити наступний крок, або (б) ускладнювати завдання для тих, хто прагне до більших викликів [4, с. 25].

Диференційоване навчання – це навчання, адаптоване до навчальних уподобань різних студентів. Навчальні цілі однакові для всіх здобувачів освіти, але метод чи підхід до навчання різняться залежно від стилю навчання кожного студента (тобто візуального, аудіального, кінестетичного або їх поєднання). Щоб ефективно керувати класом, використовуючи диференційоване навчання, викладачі повинні ретельно організовувати процес навчання. Початкове та поточне оцінювання готовності та зростання студента є важливими для викладачів, щоб вони могли підібрати різні засоби навчання відповідно до зібностей та інтересів. Суть полягає в тому, щоб навчити студентів тому, що їм потрібно навчитися, а не тому, що вони вже знають,— розрізняти, коли конкретні діти чи види діяльності вимагають більшої чи меншої уваги [7].

Технологічні інструменти можуть запропонувати персоналізоване навчальне середовище, в якому студенти співпрацюють, взаємодіють із програмним забезпеченням, проводять дослідження, створюють проекти та спілкуються з іншими за межами своїх навчальних заходів [6]. Крім того, технологія надає студентам нові й ефективніші способи отримувати та взаємодіяти з контентом, а також різноманітні варіанти демонстрації того, чого вони навчилися. Інтернет пропонує студентам безліч інструментів для використання відповідно до їх потреб та інтересів. Замість того, щоб давати студентам пару варіантів, освітні вебсайти пропонують широкий вибір. Викладачі можуть поєднувати потрібні інструменти з потрібними учнями, допомагаючи диференціювати процес навчання.

Багато перешкод на шляху впровадження диференційованого навчання можна подолати за допомогою ефективного використання технологій. Технології можуть навчити викладачів задовольняти потреби студентів майже безмежною кількістю способів, через введення змісту, навчальну діяльність і можливості продемонструвати розуміння. І оскільки багато студентів приходять у навчальне середовище зі схильністю до безперервного використання технологій, технології можуть стати посередником, який з'єднає стосунки між викладачем і студентом, дозволяючи викладачеві зустрітися зі студентом у знайомій атмосфері.

Технологія також вирішує необхідність охоплення широкого діапазону змісту за короткий проміжок часу, зводячи до мінімуму необхідність

проходження кожного кроку навчального плану в досить повільному темпі, щоб навчати найповільніших студентів.

Технологічні інструменти можна розділити на п'ять основних освітніх областей: ресурси грамотності, вебінструменти, цифрові інформаційні ресурси, сайти соціальних мереж і системи управління навчанням.

Ресурси з навчання грамотності, такі як електронні книги, блоги та дискусійні форуми, можуть допомогти студентам навчатися, коли вони використовують свої бажані стилі навчання та теми, а також познайомити їх із кількома текстами на подібні теми. Інструменти синтезу мовлення, а також інші допоміжні технології можуть зробити ці ресурси доступними для широкого кола студентів.

Вебінструменти, такі як подкасти, вікі, медіа-редактори та агрегатори, дозволяють студентам демонструвати свої знання різними способами. Використання цих інструментів не тільки допомагає студентам розвинути важливі технологічні навички, але й надає їм способи поділитися своєю роботою та скористатися мотивацією автентичної аудиторії. Завдяки навчальній діяльності, ретельно розробленій відповідно до стандартів змісту, студенти можуть вибирати, як показати те, що вони вивчають, таким чином, щоб допомогти їм досліджувати нові технології та розвивати наявні навички.

Україна також має свій власний досвід у впровадженні персоналізованого навчання з використанням цифрових технологій. Деякі приклади освітніх установ та ініціатив в Україні включають:

1. Проєкт «Нова українська школа» є ключовою ініціативою Міністерства освіти і науки України та передбачає модернізацію шкільної освіти за принципами персоналізованого навчання. У рамках проєкту впроваджуються інтерактивні навчальні програми, використання цифрових технологій та індивідуальне планування навчального процесу.

2. Ініціатива «ЕдЕра» спрямована на розвиток електронного навчання в Україні. Вона передбачає створення електронних підручників та навчальних матеріалів, які можна використовувати в освітніх закладах. Це дозволяє забезпечити доступ до актуального та персоналізованого навчального матеріалу.

3. Проєкт «Велика освітня реформа» включає в себе ряд заходів для модернізації освіти в Україні. До них належать створення цифрових підручників, розробка онлайн-платформ для навчання та сприяння впровадженню інноваційних педагогічних методик.

4. Проєкт «eTwinning» є європейською ініціативою, в якій беруть участь українські освітні заклади. «eTwinning» сприяє партнерству та співпраці між учнями та вчителями з різних країн шляхом використання цифрових засобів. Це дозволяє створити персоналізовані навчальні проєкти та спільні навчальні середовища [2].

Уманський національний університет садівництва практикує онлайн-навчання, використовуючи такі освітні платформи як: Viber, Google Meet, Zoom. Викладачі Уманського національного університету садівництва вже не вперше використовують онлайн-платформи для передачі студентам необхідних умінь, знань та навичок. Велика кількість педагогічних працівників для дистанційного навчання використовувала освітню платформу MOODLE. Кожен викладач має свій електронний кабінет, тому завжди є можливість оновити лекційну чи теоретичну частину навчального плану, надаючи студенту актуальну інформацію. Студент, у свою чергу, отримує можливість ефективно та оперативно інформувати викладача про особливості курсу, здійснювати навчальний процес. Наприклад, в системі MOODLE є курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Для студентів є посилання на відеоресурси та вебсайти різного рівня складності, додатковий матеріал для підвищення продуктивності, завдання із самооцінюванням та термінами виконання, проєкти, що вимагають групової роботи.

MOODLE — це модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище, яке також називають системою управління навчанням (LMS), системою керування курсом (CMS), віртуальним навчальним середовищем (VLE) або просто навчальною платформою, яка надає викладачам, студентам і адміністраторам дуже просунутий набір інструментів для комп'ютерного навчання, включаючи дистанційне навчання. Moodle можна використовувати в навчанні школярів, студентів, при підвищенні кваліфікації, бізнес-тренінгах, як в комп'ютерних класах навчального закладу, так і для самостійної роботи вдома. Moodle — безкоштовна система з відкритим кодом. Він не лише безкоштовний, але й не потребує жодного платного програмного забезпечення для роботи. Тобто кожен навчальний заклад може впровадити не просто безкоштовну та найдосконалішу систему, а й повністю ліцензовану, не витрачаючи жодної копійки на придбання програмного забезпечення. Водночас будь-який навчальний заклад може внести зміни до кодексу відповідно до своїх потреб. Moodle є найдосконалішою та найпоширенішою системою такого призначення в Україні та світі [5].

Цифрові інформаційні ресурси дають студентам миттєві відповіді. Миттєвий доступ до енциклопедичних сайтів, подкастів, експертних веб-сайтів і блогів, а також до медіа-сайтів гарантує, що студенти зможуть ефективно взаємодіяти з контентом і експертами.

Вебдослідження є найпоширенішим використанням технологій у класах 21-го століття. Хоча студенти потребують значних інструкцій щодо критичного мислення щодо інформації, яку вони знаходять в Інтернеті, зрозуміло, що корисні та раніше недоступні ресурси можуть допомогти студентам вивчити практично будь-яку тематичну область. Різноманітність

цих ресурсів покращує та зміцнює персоналізацію навчання завдяки вибору студентів і рекомендаціям викладачів.

Сайти соціальних мереж, хоч багато викладачів їх часто не помічають і навіть відкидають, роблять доступними для студентів з особливими потребами мережу подібних студентів, а також викладачів та експертів. При належному нагляді та моніторингу студентів, які користуються цими сайтами, соціальні мережі можуть полегшити ізоляцію цих студентів. Мережеві сайти особливо цінні для студентів, які мають проблеми зі спілкуванням і чия зовнішність може заважати побудові конструктивних стосунків з однолітками та іншими. Удосконалення технологій у поєднанні з розширеною доступністю пропонують вчителям багато нових можливостей персоналізувати навчання для більшої кількості студентів ефективно та результативно.

Висновки. Ключовим принципом персоналізованого навчання є здатність людей обирати правильні інструменти для зобуття знань. Зі збільшенням функціональності пристроїв, а також здібностей людей використовувати програми та інструменти, які підтримують більш персоналізоване навчання, студенти можуть вибрати комбінацію різних засобів навчання для досягнення конкретної освітньої мети. Вони повинні використовувати інструменти, які є в їхньому світі сьогодні, щоб підготуватися до викликів завтрашнього дня. Соціальні медіа, онлайн-класи, мобільні пристрої та інші засоби допоможуть їм стати глобальними комунікаторами та цифровими людьми, здатними адаптуватися до швидкозмінливого світу технологій.

Щоб бути готовими до навчання, роботи та життя в технологічному суспільстві, студентам потрібна здатність збирати, розуміти, оцінювати, синтезувати і відтворювати інформацію та ідеї, проводити оригінальні дослідження, уміти брати на себе відповідальність та вирішувати проблеми, аналізувати та створювати великий обсяг друкованих і недрукованих текстів у старих і нових медіаформах. Персоналізована технологія навчання сприяє розвитку м'яких навичок і покращує якість навчання.

Література:

1. Андреас Шлейхер. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття/ Переклад з англ. Ганна Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с.
2. Вікторія Гуменюк. Чому персоналізація шкільної освіти системний виклик, а не тільки завдання вчителів. Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2018/10/4/233429/>
3. Персоналізоване навчання проти традиційного навчання: порівняння. Режим доступу: <https://ts2.space/uk/%D0%BF%D0%B5%>
4. Grant Peggy, Basye Dale. (2014). Personalized Learning: a guide for engaging students with technology. First edition. Eugene, Oregon. Washington, DC. 195 p.
5. L. Movchan, N. Komisarenko, E. Polishchuk, I. Chuchmii. Higher education in COVID-19 Pandemic in different countries. ICERI 8-9 November 2021. P. 2917-2924.